

Kölcsönvéve földrajzos, Gyuricza-tanítvány fiamtól az életérzését kifejező címet, hívlak Benneteket, hogy

Gyertek velem...

ha nem is könyvet írni, ahogy a tokaji országos találkozáson egy munkacsoport ötletelni kezdett, de: *utazni*, hegyet mászni, a barlangokba, a nemzeti parkokba, látni, érzékelni, fotózni, pöszmötölni, *barátkozni!*

Hagyomány teremtődött, amikor Dr. Gyuricza László egyetemi docens tagtársunk felajánlotta a Kör tagjainak, hogy a túrázás és a természeti és épített környezetünk szakavatott vezetőjeként személyesen, majd remek munkatársaival együtt kalauzoljon minket országról-országra.

Első közös utunk 1999 tavasz végén-nyár elején, Dalmáciában volt.

Kirándultunk, tanultunk és szórakoztunk a seprúzanót sárga, fenyőzöld, tengerkék, műemlékszagú, tintahalízú, turistamentes Dalmáciában.

A buszon hazafelé mindenki írt egy nyúlfarknyi benyomást az utazásról, íme néhány:

„Csodálatos volt Jezera falucskában a szombat délutáni szieszta hangulat.”

„Rabul ejtett a tenger élővilága, órákig figyeltük a tengeri sünök, uborkák sokaságát.”

„Bepillantottunk a rákok szerelmi életébe is!”

„A tengerben lubickol a két grácia, örökre a szívünkbe zártunk szép Dalmácia!”

„A Murter-sziget esti csendje, békéje, mediterrán illata, romantikája.”

„Felfelé haladva a szurdok-völgyben, déli kánikulában, és találni egy kék lagúnát, ez maga a tökéletesség.”

„A Krk-i Nemzeti Parkban a vízesések hangját hallgatva arra gondoltam, milyen lehet itt vízimolnárnak lenni...”

„Jó társaság, gyönyörű élmények! Remélem, legközelebb is együtt utazunk!”

2000. május 19-20-21-én Szlovénia

A *Júliai-Alpok*, a *Bledi-tó*, a *Bohinji-tó*, a *Slap Savica* (Szlovénia legnagyobb vízesése), *Skocjane-barlang* és *Koper* (mediterrán kikötőváros) természeti és épített szépségeit volt szerencsénk látni.

Rekkenő, májusi kánikulában indult el vidám csapatunk, gyorsan előkeresve nyári holmijaink legjavát, mit sem sejtve arról, hogy a híres trojanei fánkoslán már jeges, szeles, fagyponthoz közeli hőmérséklet fog fogadni, s bizony-bizony hiányozni fognak a könnyelműen otthon hagyott pulóverek. Sebaj, Szlovénia déli része mediterrán terület.

Délebbre a kultúrnövények jól fejlődnek, de északabbra nem, mert az Alpok hűvösebb éghajlata érezteti hatását. A dombok, hegyek déli lejtőin sok szőlőt termesztnek. Utunk ezen a *jeruzsálemi bor úton* vezetett. A legenda szerint a keresztes lovagok a jó bor miatt itt letelepedtek. Az ország északi részén a Júliai-Alpok alpesi jellegű tájaiban és változatos fenyveseiben gyönyörködtünk. Legmagasabb hegycsúcsa a *Triglav* (Háromfej) 2863 m magasságával és hófedte siphájával elbűvölt bennünket. A *Triglav Nemzeti Parkban* a legendás „Zlatorog” aranykampós zergebak birodalmában sajnos zergebakkal nem találkoztunk, de volt szerencsénk megkóstolni a legendás, finom Zlatorog sört, s a gyorsfolyású patakban sok halat, főleg pisztrángot láttunk, s persze ettünk is. A *Pericnik-vízesés* csodaszép, Szlovénia legszebb vízesése. A *Vintgar-szurdokvölgyi* séta során dús növényzetben gyönyörködhettünk, amelyek felismerésében Laci sokat segített.

A Bledi-tó 2 km hosszú és 1 km széles, a közepén kis szigeten található a „Csodatevő Madonna” kegytemplom. A tó vize meleg forrásokból táplálkozik, így nyáron 25 fokos. A Bohinji-tó (jégvájta) nagyobb a Bledi-tónál, a Száva táplálja, amely 60 m magas sziklafalról zuhan alá. Másnap Koper (mediterrán kikötőváros) felé haladva Lipica mellett vezetett el az utunk. A Skocjanske jame-barlang is ámulatba ejtett bennünket, ez Szlovénia második legnagyobb és feltárt karsztbarlang-rendszere. Sziklába vájt lépcsőkön, hidakon vezetó mintegy kétórás gyalogséta alatt követhettük a Reka földalatti folyó hatását. Hatalmas barlangokat mosott ki, mély hasadékokat vájt ki, és zuhatagokat hozott létre. Gyönyörű, jól megszervezett kirándulás volt!

Csodákkal teli erdélyi tanulmányúton vettünk részt 2001 nyarának elején.

Kicsit aggódtunk, hogyan tudjuk majd elviselni egymást tíz napig, jórészt összezárva a buszban. Sikerült! Felejthetetlen élményekkel gazdagodva tértünk haza.

Erdélyi képek (2001. június 23.- július 1.)

Arad: Vértanúk emlékműve román módra eldugva valami külvárosban. *Torda* fölött a hegyekben valahol sötét kanyarok, a mélyben fehér habbal zúgó hegyi patak.

Tordaszentlászló: Boldizsár Zeyk Imre bácsi nyugdíjas pedagógus, népmondagyűjtő, múzeumszervező falulelke kedves, üdvözlő szavai. *Torockó:* rendezett utcakép, egyforma, szépen rendbe hozott, fehér házacskákkal. *Kolozsvár:* piszkos, keszekusza, román színekre festett, a modernizációtól megtépázott város, közepén a gyönyörű gótikus Szent Mihály templom méltóságteljes, időtlen tömbje. *Marosvásárhely:* Teleki-téka, páratlan értékű könyveket rejtenek a szerény kis épület fehér, rácsos szekrényei. *Tordai-hasadék:* maga a természeti csoda: 2300 méter magas, függőleges sziklafalak alján patak, helyenként hidak, sziklafalba vágott keskeny ösvény, gazdag növényvilág. *Székelyudvarhely:* honismereti vezetőnk hazaért szűkebb hazájába, minden eddiginél bővebben árasztja ránk szeretetével átítatott tudását. *Szentegyháza:* házigazdánk a mindannyiunkat elbűvölő, karizmatikus Haáz Sándor zenetanár, a 150 tagú Gyermekefilharmónia életre hívója, vezetője. *Szent Anna-tó:* hosszú, kanyargós úton kapaszkodunk fel a Nagy-Csomád vulkáni kúpjára, melynek krátere a mesebeli szépségű tavaeskát rejti. *Mohos-láp:* milyen jó mezítláb mászkálni a tőzeglápon! *Csíksomlyó:* a méreteivel, csendjével tiszteletet parancsoló templomban hitelesek Tibor szavai: a régiek tudták, hol vannak azok a helyek, „ahol a Föld szíve dobban”. *Békás szoros:* csodálatos természeti képződmény. *Madarasi-Hargita:* kocsikázás a Vargyas-patak völgyében, majd hosszú és tévedésektől sem mentes gyalogtúra. A patak völgyében végre megkerült a Teleki-virág (B’la Bá érdeme); *Orbán Balázs síremléke*, ahova székelykapuk sora vezet fel. *A parajdi sóbánya* látogatása és a *Mogyorósi-tóban* lebegés után *Tibor* hosszú, tartalmas összefoglalója, az élmények újrafelillantása. És végül *hazafelé:* Körben állunk, markunkba gyűjtjük azt az erőt, melyet az út során összeszedtünk, majd szépen belemasszírozzuk a mellettünk álló hátába...

Recept: Főzzünk székelygulyást (Erdélyben)

Végy egy konyhafőnököt (pl.: Bia), egy főszakácsot (pl.:Dr. Elekes Tibor), kb. 36 kuktát (az MKNE tagjaiból toborozva), és ültess fel egy emeletes szekérre (kocsis pl.: Tigellmann Csaba).

Előkészületek: Végy egy kis hangulatot Aradon a vértanúk emlékművénél, majd mélyülj el a Maros-völgyén keresztül a rendelkezésre álló „anyag”sokféleségében. Az asztalra kerülő kenyeret Torockón veheted, vasból van, de „tartós”. A só Parajdon található, nem kell mást tenned, csak lemenni érte a bányába, de használhatod a Szovátán tett fürdőlátogatás után a tested minden részéről lekaparható só is. A saláta készülhet a Mohos-lápon szedett harmatfűből (vigyázat: rovarevő, de embert nem eszik, lábgomba ellen is hatásos). A fürdővízhez ajánlom a Madarasi Hargitáról lezúduló patak vizét (láb- és cipőmosás előtt), a

Szt. Anna-tó tiszta vizét, felhívítva a területen sok helyen található és az emésztést elősegítő ásványvízzel. A tordai büdösbarlang kénes levegőjének vérpezsdítő ereje valószínűleg a gyomornedvekre is jótékonyan hat.

Hozzávalók: egy kis Tordai-hasadék, néhány részlet Kolozsvárból (pl.: ásatás a főtéren, Mátyás szobor, Házsongárdi temető), szépségek, emlékek és hangulat Csíkszeredáról, Gyergyószentlászlóról, Korondról, Szejke-fürdőről, vallási vonatkozású látnivalók, templomok, kápolnák (pl. Kolozsváron, Nagyváradon, Marosvásárhelyen, Csíksomlyón, Gyergyószentlászlón, Körösfőn), Petőfi-emlékek Segesvárról, Tamási Áron-emlékek Farkaslakáról, székelykapuk (mindenhol, de leginkább Orbán Balázs sírjánál), hegyi levegő a Madarasi Hargitáról, hosszú menetelés a Békás-szorosban, könyvritkaságok emléke a Teleki tékából és némi geometria a Bolyai Múzeumból Marosvásárhelyről.

A hozzávalók mennyisége tetszés szerinti, felhasználásának sorrendjét a főszakács határozza meg (az időjárás és más célszerűségi szempontok figyelembevételével). A hozzávalók összegyűjtéséhez legalább 9 nap szükséges.

2002. Szlovák Paradicsom

A Kárpát-medence legszebb, igazán vadregényes tájai közé tartozik. A kalandtúrázástól sem megrettenő csapatunk eljutott a Nemzeti Park legszebb kanyonjaiba, szurdokvölgyeibe és a hegycsúcsok kilátóhelyeire is. A kanyonok varázslatos világát meredek és változatos formájú sziklafalak teszik különlegessé, melyekben a haladást helyenként vaslétra, lánc, fatörzs és doronglétra-híd segíti. Nagy kaland a Hernád-áttörés is, melynek kiemelkedő szerepe van a Szlovák Paradicsom természeti értékei között.

2003. Salzkammerguti morzsák

Az *Alpok* esőben és napsütésben, úszó „ködsálak”, mesebeli, tipp-topp városka, mosolygós, türelmes emberek, harsogóan friss zöld, hempergésre csábító, puha domboldalal, meghódításra váró, zordnak tűnő, hófödte hegycsúcsok.

Maradandó emlékek az Alpokban tett túráról: a havas hegycsúcsok látványa, a természet őszi sokszínűsége, csúszdázás a sóbányában, *Hallstadt* előlről, hátulról és középről, hajózás a *Königseen*, a hosszú felvonózás. Meghatározó anyagok: kő, víz, fa; tájak: hegycsúcs, legelő, rohanó vizek; osztrák sajátosságok: könnyedség, nyugalom, díszítő érzék; élmények: *Hallstadt*, *Bartholoma*, havas hegycsúcs; érzések: rácsodálkozás, bizalom, gyönyörködés.

2004. Ukrán-Kárpátok

A kárpátaljai magyarok központjában, *Beregszászban* a székesegyház és az egykori úri kaszinó látogatását követő nap *Munkácsra* érkeztünk, ahol a Zrínyi Ilona és II. Rákóczi Ferenc által híressé vált munkácsi várat, a Fejérházat s a Rákócziak uradalmi házát látogattuk meg. *Szojva* – a sztálini légerek áldozatainak emlékparkja – után kirándultunk a *Vereckei-hágóhoz*, és *Alsóvereckén* gondolatban elhelyeztük magunkat a Feszty-körkép nagy tablóján. A gyönyörű *Szinevéri-tó Nemzeti Parkban* tett séta után a *Latorca-völgyben* átkeltünk egy tipikus „lélekvesztő” függőhídon. *Mihálka*, *Szeklence* és *Huszt* fatemplomjai és várromjai után Ungváron, Kárpátalja fővárosában fejeztük be barangolásainkat.

2005. május: Lengyelország

Volt gyönyörű napsütés, eső, jégeső és hózapor is. De így volt szép!

Kora reggeli indulás után du. már *Zakopanében*. Lenyűgöző ez az ősi, patinás település, a Lengyelországban is csak Zakopanéra jellemző építkezés a sok-sok fa használatával. Régi idők szellemével találkoztunk az *Öreg Temetőben* és a legősibb *Öreg Templomban*. Az ország e vidékét a gurálok lakják, s őrzik népviseletüket is. Felmentünk a gubalowkaval a várost körülölelő egyik hegyre is, s a rossz idő ellenére picit lepillanthattunk a város látképre. Így a

tutajozás helyett *Krakkót* látogattuk meg. A magyarokkal közös történelmi múltú város után feljutottunk a *Morskie Oko* tengerszemhez, ahol esett a hó, de közben ki-kisütött a nap. Hazafelé is csodáltuk a gyönyörű tájat, s boldogok voltunk a közös élmények hatása alatt.

Talán a sok-sok élmény újra/átélése után igazat adtok abban, hogy *kaland az élet!*
A visszaemlékezéseitek felhasználásával csokorba fogta:

Hársas Éva